

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет/інститут педагогічний

Кафедра педагогіки початкової освіти

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПЕДАГОГІЧНІ ІННОВАЦІЇ**

Освітня програма «Початкова освіта» перший (бакалаврський) рівень

Галузь знань **01 «Освіта»**

Спеціальність 013 **«Початкова освіта»**

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол №1 від «28» серпня 2019 р.

м. Івано-Франківськ – 2019

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Педагогічні інновації
Викладач (-і)	Кандидат педагогічних наук Цюняк Оксана Петрівна
Контактний телефон викладача	0979354485
E-mail викладача	tsiuniak33@gmail.com, oksana.tsiuniak@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Лекції, практичні заняття, самостійна робота, екзамен
Обсяг дисципліни	90 годин
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/
Консультації	Очні консультації: 1,5 год. середа 5 пара. Запитання можна надсилати на електронну пошту, що вказана у силабусі.
2. Анотація до курсу	
<p>Навчальна дисципліна <i>«Педагогічні інновації»</i> вивчається студентами спеціальності «Початкова освіта» на четвертому курсі у сьомому семестрі. Зміст дисципліни охоплює основні концептуальні та теоретичні положення педагогічної інноватики, науково-понятійний апарат та нормативно-правове забезпечення організації інноваційної діяльності у системі освіти; розкриває структуру, об'єкт, предмет та основні завдання педагогічної інноватики у системі сучасної науки; висвітлює пріоритетні завдання освіти в контексті інноваційних змін; знайомить здобувачів вищої освіти із традиційними технологіями навчання та інноваційними технологіями Нової української школи. Адже, як зазначається у Концепції Нової української школи, у 2020 році найбільш затребуваними на ринку праці будуть уміння навчатися упродовж життя, критично мислити, ставити цілі та досягати їх, працювати в команді, спілкуватися в багатокультурному середовищі. Тому, на часі, актуальною постає проблема готовності майбутнього учителя до використання нововведень у освітньому процесі. <i>«Педагогічні інновації»</i> розроблені таким чином, щоб надати студентам необхідні теоретичні знання та практичні уміння, які сприятимуть формуванню їхньої інноваційної компетентності для роботи в умовах НУШ.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Мета навчальної дисципліни – забезпечити здобувачів вищої освіти знаннями про концептуальні та теоретичні положення педагогічної інноватики, структуру інноваційної педагогічної діяльності, методики реалізації інновацій у освітньому просторі; сформувати у майбутніх педагогів інноваційну компетентність та готовність до інноваційної професійної діяльності; навчити застосовувати інноваційні технології навчання у практиці Нової української школи.</p> <p>Цілі курсу: у результаті вивчення дисципліни Ви ознайомитеся із концептуальними та теоретичними положеннями педагогічної інноватики, науково-понятійним апаратом та нормативно-правовим забезпеченням організації інноваційної діяльності у системі освіти; дізнаєтеся про основні тенденції інноваційних процесів в освіті; навчитеся застосовувати отримані знання у різних сферах професійної діяльності; навчитеся відбирати та оцінювати педагогічні інновації відповідно до цілей і завдань освітнього процесу Нової української школи; обирати оптимальні інноваційні технології навчання відповідно до індивідуальних можливостей здобувачів освіти закладів загальної середньої освіти, рівня їхньої підготовки та педагогічних умов; аналізувати та узагальнювати досвід професійної діяльності педагогів-новаторів; самостійно розробляти авторські педагогічні технології відповідно до цілей і завдань освітньої роботи НУШ. Важливим завданням курсу є: сформувати позитивне ставлення і прагнення майбутнього учителя початкової школи до дослідницької діяльності, самостійності, творчого оволодіння новітніми педагогічними технологіями та готовність до інноваційної професійної діяльності в умовах інноваційного освітнього середовища.</p>	

4. Результати навчання (компетентності)

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування у здобувачів вищої освіти *компетентностей і програмних результатів навчання* відповідно до освітньої програми «Початкова освіта» перший (бакалаврський) рівень:

Загальні компетентності:

- здатність навчатися й оволодівати сучасними знаннями, зокрема, інноваційними методичними підходами, сучасними системами, методиками, технологіями навчання, розвитку й виховання учнів початкової школи; чинним нормативним забезпеченням початкової освіти тощо;
- здатність до пошуку, оброблення та аналізу, систематизації й узагальнення інформації, зокрема професійно-педагогічної, з різних джерел та формулювання логічних висновків;
- здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми, зокрема, в процесі професійно-педагогічної діяльності. Здатність приймати обґрунтовані рішення, працювати автономно;
- здатність та готовність швидко і успішно опанувувати інноваційні технології, набувати знань та вмінь, здатність до саморозвитку і модернізації власної діяльності;

Спеціальні компетентності:

- здатність до організації навчальної діяльності у початковій школі у відповідності до вимог НУШ;
- здатність до проектування, організації, оцінювання, рефлексії та коригування навчально-виховного процесу в початковій ланці освіти;
- здатність упроваджувати сучасні навчальні технології, інноваційні підходи, передовий педагогічний досвід до навчання окремих питань певної освітньої галузі/предмету початкової школи;
- здатність педагога організувати ефективну спільну навчально-виховну діяльність і педагогічне спілкування; здатність співпрацювати для досягнення поставленої мети, знаходячи при цьому шляхи взаємодії зі всіма суб'єктами навчально-виховного середовища.

Програмні результати навчання

- знання сучасних теоретичних основ освітніх галузей, визначених Державним стандартом початкової загальної освіти, здатність критично оцінювати, безпечно застосовувати сучасні засоби інформаційних і комп'ютерних технологій в освітньому процесі;
- знання мети, завдань, змісту, методів, організаційних форм й засобів початкової освіти, сутності процесів виховання, навчання й розвитку учнів початкової школи (педагогічна компетентність + ПКК);
- знання нормативних документів, що регламентують початкову освіту: Державного стандарту початкової освіти, навчальних програм предметів, які вивчаються в початковій школі, критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів початкової школи, вимог, які визначає НУШ;
- здатність застосовувати знання, уміння й навички, що становлять теоретичну основу освітніх галузей, визначених Державним стандартом початкової загальної освіти, Концептуальними засадами НУШ під час розв'язування навчально-пізнавальних і професійно-зорієнтованих задач;
- здатність до моделювання процесу навчання учнів початкової школи певного предмету: розробляти проекти уроків та їхні фрагменти, методику роботи над окремими видами завдань, створювати методику підготовчої роботи, ознайомлення та формування уявлень і понять, вмінь та навичок з метою опанування учнями певних елементів змісту програми;
- здатність до використання засобів вербальної та невербальної комунікації задля підвищення рівня професійної культури майбутнього вчителя;
- здатність до проведення уроків в початковій школі, аналізу уроку щодо досягнення його мети й завдань, оцінювати ефективність застосованих форм, методів, засобів і технологій, вміння використовувати інноваційні технології навчання у роботі з учнями при вивченні певної освітньої галузі/предмету початкової школи в класі з інклюзивним навчанням;
- здатність до навчання упродовж життя і удосконалення з високим рівнем автономності набутої під час навчання кваліфікації.

5. Організація навчання курсу					
Обсяг курсу					
Вид заняття			Загальна кількість годин		
Лекції			16/8		
семінарські заняття / практичні / лабораторні			20/6		
самостійна робота			54/76		
Ознаки курсу					
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)		Нормативний/ Вибірковий	
Шостий	Початкова освіта	Третій		вибірковий	
Тематика курсу					
Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Змістовий модуль 1. Інноваційні тенденції розвитку сучасної освіти. Тема 1. Педагогічна інноватика у системі сучасної науки та освіти. План 1. Сутність педагогічної інноватики. 2. Об'єкт, предмет та завдання педагогічної інноватики як науки. 3. Структура педагогічної інноватики. 4. Науково-понятійний апарат сучасної педагогічної інноватики. 5. Нормативно-правове забезпечення організації інноваційної діяльності в системі освіти України.	Лекція-презентація 2 год. Практичне заняття 2 год.	[6, 13, 15,16, 18, 55]	Проаналізуйте нормативно-правове забезпечення організації інноваційної діяльності у системі освіти України («Закон України «Про вищу освіту» (2014); «Про освіту» (2017), «Про загальну середню освіту», «Про інноваційну діяльність», «Концепція НУШ» (2016), Державний стандарт початкової освіти (2018)). 5 год.	Максимальна оцінка 3 балів	тиждень
Тема 2. Компетентнісний підхід в освіті як системна інновація. План 1. Пріоритетні завдання сучасної освіти в контексті інноваційних змін. 2. Ключові компетентності в освіті. 3. Формування міжпредметних компетенцій у процесі тематичного навчання. 4. Чинники якісної початкової освіти. 5. Мета і головні компоненти Концепції Нової української школи. 6. Принципи Державного стандарту початкової освіти.	Лекція 2 год. Практичне заняття 2 год.	[1,7,54,55]	Складіть опорну схему ключових компетентностей в освіті. 5 год.	Максимальна оцінка 3 балів	тиждень
Змістовий модуль 2. Реалізація педагогічних інновацій в умовах Нової української школи Тема 3. Інноваційні технології Нової	Лекція-презентація 3		1. Підготуйтеся до дискусії на тему «Традиційне предметне навчання чи інтегроване навчання?» 5 год.	Максимальна оцінка 3 балів	тиждень

<p>української школи.</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> Інтегроване навчання: діяльнісний та тематичний підходи. Технологія «Читання та письмо для розвитку критичного мислення». Організаційні системи Daily 5 (Читання і письмо) і Daily 3 (Математика). Стратегії розвитку критичного мислення. Практика ранкових зустрічей у Новій українській школі. 	<p>елементами дискусії 2 год.</p> <p>Практичне заняття 2 год.</p>	<p>[7,54,55]</p>	<p>2. Підготуйте сценарій інтегрованого квест-заняття з математики, літературного читання та природознавства. <i>5 год.</i></p>		
<p>Тема 4. Інтерактивне навчання як інноваційна технологія організації освітнього процесу.</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> Сутність інтерактивного навчання. Мета та завдання інтерактивного навчання. Класифікація інтерактивних методів навчання. Опис технологій інтерактивного навчання. Застосування інтерактивних методів навчання на уроках у початкових класах. 	<p>Інтерактивна лекція 2 год.</p> <p>Практичне заняття 2 год.</p>	<p>[30,54,55]</p>	<p>Запропонуйте тему та розробіть план дискусії в стилі телевізійного ток-шоу <i>4 год.</i></p>	<p>Максимальна оцінка 3 балів</p>	<p>тиждень</p>
<p>Тема 5. Проектні технології в освітньому процесі початкової школи</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> Сутність та мета проектного навчання. Типи проектів. Основні етапи проектної діяльності. Переваги проектного навчання. Особливості втілення проектної технології у початковій школі. Роль педагога у проектній діяльності учнів. Роль батьків у проектній діяльності учнів. 	<p>Практичне заняття 2 год.</p>	<p>[7,54,55]</p>	<p>Запропонуйте міжпредметний проект, який можна використовувати на уроках в початкових класах (тема за вибором студента). <i>5 год.</i></p>	<p>Максимальна оцінка 3 балів</p>	<p>тиждень</p>
<p>Тема 6. Інноваційні методи проблемного навчання.</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> Проблемне навчання як складова сучасних освітніх технологій. Основні характеристики проблемного навчання. Педагогічні функції проблемного навчання. Етапи проблемного навчання. 	<p>Практичне заняття 2 год.</p>	<p>[7,54,55]</p>	<p>Складіть міні-кейси для проведення уроків у початкових класах (<i>навчальні предмети на вибір студента</i>). <i>5 год.</i></p> <p>Проаналізуйте публікації з газет і журналів, сюжети з</p>	<p>Максимальна оцінка 3 балів</p>	<p>тиждень</p>

5. Інноваційні методи проблемного навчання.			телебачення на освітню тематику. 5 год.		
Тема 7. Особливості інклюзивного навчання. План 1. Інклюзивна освіта : сутність, мета, завдання і принципи впровадження. 2. Компетентність учителя як запорука ефективності інклюзивного навчання. 3. Організація роботи педагогічного персоналу з дітьми з особливими освітніми потребами. 4. Оцінювання навчальних досягнень учнів в інклюзивному класі. 5. Напрями та форми роботи із батьками дітей з особливими освітніми потребами.	Практичне заняття 2 год.	[98,99,100]	Напишіть Рекомендації для педагогів, які працюють з дітьми з особливими освітніми потребами. 5 год. Підсумкове тестування (10 балів)	Максимальна оцінка 15 балів	тиждень
Змістовий модуль 3. Технологія інноваційної педагогічної діяльності. Тема 8. Інноваційна діяльність вчителя в умовах Нової української школи. План 1. Сутність інноваційної педагогічної діяльності. 2. Структура готовності педагога до інноваційної педагогічної діяльності. 3. Форми залучення педагога до інноваційної діяльності. 4. Педагогічна творчість як основа створення педагогічних інновацій. 5. Педагогічне новаторство у системі освіти. Технологія портфоліо. 6. Організація освітнього процесу на засадах педагогіки партнерства.	Лекція-презентація 2 год. Практичне заняття 2 год.	[7,54,55]	Підготуйте мультимедійну презентацію на тему: «Педагогічний досвід як умова формування педагогічної творчості». 5 год.	Максимальна оцінка 3 балів	тиждень
Тема 8. Застосування інформаційно-комунікаційних технологій у професійній діяльності сучасного педагога. План 1. Сутність поняття «інформаційно-комунікаційні технології». 2. Інформаційно-комунікаційна компетентність педагога. 3. Впровадження технології «змішане навчання» у початкових класах 4. Мобільне навчання у системі сучасних освітніх технологій. 5. Гейміфікація (Е-	Лекція 2 год. Практичне заняття 4 год.	[7,54,55]	Підготуйте наукове повідомлення на тему: «Цифрова грамотність вчителя початкових класів НУШ». 5 год. Написання контрольної роботи (5 балів)	Максимальна оцінка 8 балів	тиждень

<p>LEARNING) як засіб підвищення ефективності навчання на уроках у початкових класах.</p> <p>6. Технологія «перевернутого навчання» у початковій школі».</p> <p>7. Використання ігрових технологій на уроках у початкових класах.</p>					
6. Система оцінювання курсу					
<p>Загальна система оцінювання курсу</p>	<p>Оцінювання знань студентів з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до ПОРЯДКУ організації та проведення оцінювання успішності студентів університету. Система оцінювання включає <i>поточний, модульний та семестровий контроль знань.</i></p> <p><i>Поточний контроль</i> здійснюється під час практичних занять і передбачає усні відповіді здобувачів на теоретичні питання. Максимальна оцінка кожного заняття – 3 бали. <i>Участь у практичних заняттях упродовж семестру – 30 балів.</i></p> <p>Підсумковий контроль – екзамен. Максимальна оцінка – 100 балів. Допуск до іспиту становить максимум 50 балів, бал за складання іспиту (підсумковий контроль) становить максимум 50 балів. В екзаменаційному білеті 2 питання теоретичні (<i>оцінюються по 10 балів</i>), 1 практичне (20 балів), 1 тестове (10 балів).</p> <p>Самостійна робота – 5б. Контрольна робота – 5б. Підсумкове тестування – 10 балів.</p>				
<p>Вимоги до письмової роботи</p>	<p>Передбачена одна контрольна робота (<i>1-5 балів</i>), що складається з 2 теоретичних питань (<i>2 бали</i>) та 1 практичного (<i>3 бали</i>). Також враховуються виконанні завдання частково-пошукового та творчого рівнів, що передбачають написання творів-міркувань, есе.</p> <p>Передбачене одне письмове підсумкове тестування (максимум 10 балів).</p>				
<p>Практичні заняття</p>	<p>Оцінюється відвідуваність усіх 10 занять упродовж семестру за 3-бальною шкалою.</p> <p>Виступи на практичних заняттях (за заняття від 1-до 3 балів кожне) – 1-30 балів; Оцінювання самостійної роботи: 1-5.</p>				
<p>Умови допуску до підсумкового контролю</p>	<p>При виставленні допуску до іспиту (максимум 50 балів) враховуються навчальні досягнення студентів (бали), набрані на поточному опитуванні під час аудиторних годин, при виконанні завдань для самостійної роботи, а також бали підсумкового тестування.</p>				
7. Політика курсу					
<p>Студентам необхідно дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки їх порушення, що визначаються Положенням про запобігання та виявлення плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/.</p> <p>Відвідування занять є важливою складовою навчання. Лекційні заняття не відпрацьовуються, але знання лекційного матеріалу обов'язкове. Пропуски практичних занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку.</p> <p>Відпрацювання пропущених занять відбувається у формі індивідуальної бесіди під час годин, відведених на консультування студентів. Загальна максимальна сума балів, яка присвоюється студентові за курс, становить 100 балів, яка є сумою балів за виконання практичних завдань, підсумкове тестування, самостійну роботу та бали, отримані під час іспиту. Допуск до іспиту передбачає отримання рейтингової підсумкової оцінки (максимум 50 балів, мінімум 25 балів). При виставленні рейтингового підсумкового балу обов'язково враховується присутність студента на заняттях (у тому числі на лекційних), активність студента під час практичних занять, а також результати відпрацювання з поважної причини пропущених занять. Студент, який</p>					

не набрав 25 балів, до іспиту за відомістю №1 не допускається. У такому випадку до початку екзаменаційної сесії студент користується повторним правом отримати допуск на складання іспиту за відомістю №2. Однією з вимог є відповідальне ставлення до виконання завдань самостійної роботи, опрацювання необхідної інформації, наукових джерел, тестових та інших завдань, викладених на сайті дистанційного навчання. Результати виконання завдань самостійної роботи перевіряються на кожному практичному занятті. У процесі вивчення курсу студент повинен добре володіти навчальним матеріалом, демонструючи належний рівень пізнавальної активності та творчого розвитку.

8. Рекомендована література

1. Богданова І. М. Педагогічні інновації в школі підготовки вчителя: кінець ХХ – початок ХХІ століття: монографія. Одеса : М.П. Черкасов. 2009. 157 с.
2. Бондар В. І. Психолого-педагогічні основи розвитку дітей в системі М. Монтессорі : навчальний посібник. Полтава, 2009. 251 с.
3. Гриньова М. В. Педагогічні технології : теорія та практика : навч.-метод. посіб. Полтава, 2006. 230 с.
4. Державна національна програма «Освіта» (Україна ХХІ століття). URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/896-93-p>.
5. Державна програма «Вчитель». URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/379-2002-p>.
6. Державний стандарт початкової освіти. URL: <http://nus.org.ua/news/uryad-opublikuvav-novyj-derzhstandart-rochatkovoyi-osvity-dokument/>.
7. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології : підручник. Київ, 2012. 352 с.
8. Довбенко С. Ю. Ключові компетентності у європейському освітньому просторі: колективна монографія «Гірська школа в умовах реформування системи освіти: компетентнісний вектор» / За наук. ред. д.п.н. Оліяр М.П.; ДВНЗ «ПНУ ім. В. Стефаника». Івано-Франківськ : Супрун В.П., 2018. С. 268–278.
9. Довбенко С.Ю. Організація освітнього процесу на засадах педагогіки партнерства в умовах реалізації Концепції Нової української школи. Нові стратегії розвитку початкової освіти в умовах євроінтеграції. Збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної онлайн-конференції з міжнародною участю. 16 травня 2018 р. Івано-Франківськ : Видавець Кушнір Г. М., 2018. С. 210–215.
10. Довбенко С.Ю., Москаленко Ю.М. Науково-філософські ідеї І.А.Зязюна у контексті реформування національної педагогічної освіти. Електронний науковий фаховий журнал «Імідж сучасного педагога» проіндексовано професійними асоціаціями: BASE, Google Академія, WorldCat, OpenAIRE, Наукова періодика України (проект Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського). С.5–7.
11. Енциклопедія педагогічних технологій та інновацій. Харків, 2009. 176 с.
12. Зайчук В. О., Нісімчук А. С., Білан А. Д. Сучасні педагогічні технології : дидактично-інноваційний аспект. Т.2. Луцьк, 2009. 312 с.
13. Закон України «Про вищу освіту». URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/en/1556-18>.
14. Закон України «Про загальну середню освіту». Книга вчителя початкової школи : довідкові матеріали для організації роботи вчителя. Упор. Г. Ф. Древаль, А. М. Заїка. Харків : Торсінг плюс, 2006. С. 70–97.
15. Закон України «Про інноваційну діяльність». 2004. №5. С. 4–9. URL: www.zakon.rada.gov.ua.
16. Закон України «Про освіту». URL: <https://osvita.ua/school/reform/57472/>.
17. Інноваційна діяльність вчителя: термінологічний словник. За заг. ред. О.І. Огієнко. Київ, 2016. 120 с.
18. Концепція Нової української школи. URL: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/reforms/ukrainska-shkola-compressed.pdf>.
19. Мачинська Н. І. Формування основ педагогічної майстерності та професіоналізму вчителя початкової школи в умовах вищого навчального закладу. Вісник Черкаського університету, № 21 (354), 2015. С.56–60.
20. Мачинська Н. І., Комарова Ю.В., Упровадження інноваційних технологій навчання у вищій школі. Науковий вісник Мелітопольського державного педагогічного університету, вип. 1 (14) 2015. С. 240–247.
21. Мачинська Н. І., Стельмах С.С. Сучасні форми організації начального процесу у вищій школі: навчально-методичний посібник. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2012. 180 с.
22. Мачинська Н. І., Цимбалюк М.М., Впровадження інноваційних педагогічних технологій навчання у практику підготовки магістрів: методичні рекомендації. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2012. 48 с.
23. Національна доктрина розвитку освіти України. URL: <file:///C:/Users/Юрій/Downloads/natsionalna%20doktryna.pdf>.
24. Національна програма виховання дітей та учнівської молоді в Україні. URL: <http://ukraine.uapravo.net/data/base28/ukr28703.htm>.
25. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012-2021 роки (схвалена Указом Президента України від 25.06.2013 року №344/2013).
26. Підласий .П. Практична педагогіка або три технології. Інтерактивний підручник для педагогів ринкової системи

освіти. Київ, 2006. 616 с.

27. Семенов О. М. Професійно-творча самореалізація педагога в інноваційній освіті. Професійно-творча самореалізація майбутнього педагога в інноваційній освіті: колект. монографія / за наук. ред. М. Лазарева]. Суми : СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2013. С. 136–157.
28. Семенов О. М. Медіапедагогіка у професійній підготовці майбутнього вчителя: здобутки і проблеми/ *Interdyscyplinarność pedagogiki i jej subdyscyplin* / podred. Zofii Szaroty, Franciszka Szloska. Warszawa – Kraków. 2013. S. 632–640.
29. Семенов О. М. Українська культуромовна особистість учителя (шляхи її формування в системі професійної підготовки): монографія / За ред. Л.І. Мацько. Київ: Педпреса, 2007. 303 с.
30. Стребна О. В., Соценко А. О. Інтерактивні методи навчання в практиці роботи початкової школи. Харків, 2007. 176 с.
31. Султанова Л. Ю. Актуальні аспекти професійної підготовки вчителя початкових класів. Науковий вісник Чернівецького університету: Збірник наукових праць. Вип. 78. Педагогіка та психологія. Чернівці: Рута, 2000. С. 140–146.
32. Султанова Л. Ю. Вплив ціннісних орієнтацій викладачів на розвиток їх професійного досвіду. Проблеми підготовки сучасного вчителя № 14, 2016. С. 252–259.
33. Султанова Л. Ю. Особливості професійної підготовки педагога в контексті Болонського процесу. Науковий вісник Чернівецького університету: Збірник наукових праць. Вип. 299. Педагогіка та психологія. Чернівці: Рута, 2006. С. 192–197.
34. Султанова Л. Ю. Полікультурна освіта в контексті загальнокультурного розвитку особистості педагога: колективна монографія / Хомич Л.О., Султанова Л.Ю., Шахрай Т.О. Київ: рукопис, 2013.
35. Федій О. А. Естетотерапевтичний дискурс ідеї людиноцентризму в сучасному освітньому просторі. Педагогічні науки: Збірник наукових праць. Випуск 1 (57). Полтава, 2013. С.13–20.
36. Федій О. А. Підготовка майбутніх педагогів до естетизації освітнього середовища початкової школи. Науковий міжнародний журнал «ScienceRise» Педагогічна освіта №2/5(19), 2016. С.65–70.
37. Федірчик Т. Д. Концептуальні засади процесу становлення педагога у системі вищої освіти. Педагогічні науки. Випуск 2. Бердянськ: БДПУ2008. С. 175–181.
38. Федірчик Т. Д. Педагогічна діагностика в діяльності викладача вищого навчального закладу як основа його професійного становлення. Наука і освіта. Київ, 2007.
39. Федірчик Т. Д. Теорія і практика забезпечення якості вищої освіти в умовах реформування освітньої системи України. Нац. техн. ун-т «Дніпровська політехніка». 2018. С.
40. Федірчик Т. Д. Управління процесом становлення педагога у науково-педагогічній спадщині В.О.Сухомлинського. Конференція «Василь Сухомлинський – видатний педагог, гуманіст, мислитель ХХ століття». Чернівці : Технодрук. С. 259–262.
41. Феномен інновацій: освіта, суспільство, культура: монографія / за ред.. В.Г. Кременя. Київ: Педагогічна думка. 2008. 472 с.
42. Хомич Л. О. Загальнолюдські цінності у змісті професійної підготовки майбутнього вчителя. Педагогічна майстерність як система професійно-мистецьких компетентностей: Зб. матеріалів XI міжнар. пед.-мистец. читань пам'яті професора О. П. Рудницької. Гол. ред. І. А. Зязюн. / Ін-т пед. освіти та освіти дорослих АПН України. Чернівці, 2014. Вип. 5 (9). С. 47–50.
43. Хомич Л. О. Педагогічні умови підвищення ефективності професійної підготовки майбутнього вчителя. Педагогічні науки : зб. наук. праць / Бердянськ. держ. пед. ун-т. Бердянськ, 2013. С.26–35.
44. Хомич Л. О. Сучасні підходи до підвищення ефективності професійної підготовки вчителя // Педагогічна майстерність Івана Зязюна: зб. наук. пр. / [редкол.: Н.Г. Ничкало (голова) та ін.; упоряд.: Н.Г. Ничкало, О.М. Боровик; Ін-т пед. освіти і освіти дорослих НАПН України]. Київ: Богданова А.М., 2013. С.312–318.
45. Цюняк О.П. Виховання толерантності у майбутніх учителів початкових класів в процесі виробничої практики. Гірська школа українських Карпат. Наукове фахове видання з педагогічних наук. 2016. №14. С.186–188.
46. Цюняк О.П. Професійна підготовка майбутніх педагогів у контексті етнокультурної парадигми. Гірська школа Українських Карпат. Наукове фахове видання з педагогічних наук. 2016. №15. С.84–86.
47. Цюняк О. Формування професійної культури майбутніх магістрів початкової освіти у вищих навчальних закладах : монографія. Івано-Франківськ : «ЯРИНА», 2016. 188 с. <http://lib.pu.if.ua/>.
48. Цюняк О. П. Професійна підготовка майбутніх педагогів на засадах педагогіки партнерства в закладах вищої освіти. Нові стратегії розвитку початкової освіти в умовах євроінтеграції. Збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної онлайн-конференції з міжнародною участю. 16 травня 2018 р. Івано-Франківськ: Видавець Кушнір Г.М., 2018. С. 210–215.
49. Цюняк О. П. Професійна підготовка майбутніх педагогів у контексті етнокультурної парадигми гірського

- середовища. Гірська школа : сучасні виклики і перспективи розвитку : монографія / За наук. ред. д.п.н. М. П. Оліяр. Івано-Франківськ : НАІР, 2017. С. 150–160 (заг.к.с.484 с.)
50. Цюняк О. П. Деякі аспекти формування професійної готовності майбутніх магістрів початкової освіти до інноваційної діяльності у закладах вищої освіти. Гірська школа Українських Карпат. Наукове фахове видання з педагогічних наук. 2018. № 18. С. 142–147.
51. Цюняк О. П. Компетентнісний підхід в основі професійної підготовки майбутніх магістрів початкової освіти до інноваційної діяльності: колективна монографія «Гірська школа в умовах реформування системи освіти: компетентнісний вектор» / За наук. ред. д.п.н. Оліяр М. П.; ДВНЗ «ПНУ ім. В. Стефаника». Івано-Франківськ : Супрун В. П., 2018. С. 117–130.
52. Цюняк О. П., Копчук-Кашецька М. С. Світоглядні ідеї І.А.Зязюна у професійному становленні вчителя Нової української школи. Електронний науковий фаховий журнал «Імідж сучасного педагога» проіндексовано професійними асоціаціями: BASE, Google Академія, WorldCat, OpenAIRE, Наукова періодика України (проект Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського). С. 8–10.
53. Цюняк О.П. Формування професійних ціннісних орієнтацій майбутніх педагогів у закладах вищої освіти. Збірникнаучово-методичнихпрацькафедрипедагогікипочатковоїосвіти. Вип.1. / За заг.ред. д.п.н. Оліяр М.П. Івано-Франківськ : Голіней О. М., 2018. С. 34–37.
54. Цюняк О. П. Педагогічна інноватика : навчально-методичний посібник для самостійної роботи студентів. Івано-Франківськ : Видавець Кушнір Г. М., 2019. 128 с.
55. Цюняк О. П., Довбенко С. Ю. Педагогічна інноватика : навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ : Видавець Кушнір Г. М., 2019. 190 с.
56. Чепіль М. М. Педагогічні технології : навч. посіб. Київ, 2012. 224 с.
- Додаткова**
57. Білавич Г. В., Власій О. О., Довгий О. Я., Цюняк О. П. Формування комп'ютерної обізнаності молодших школярів мовний аспект: Proceedings of XXIII International scientific conference «Practical applications of research findings in Eastern Europe». Morrisville, LuluPress., 2018. 94 p.
58. Галаган І. С. Передові освітні технології світу : [аналіз можливостей їх застосування в освітній діяльності України]. Відкритий урок. Розробки, технології, досвід. 2013. С. 28–31.
59. Грицюк О. І. Інтерактивні технології навчання молодших школярів. Почат. навчання та виховання. 2011. № 8. С. 2–17.
60. Довбенко С. Діалогічна культура як складова професійної компетентності майбутнього вчителя початкових класів. Вип.566. Педагогіка та психологія. Чернівці: Чернівцький нац. університет, 2011. С. 28–35.
61. Древаль Г. І. Інновації в початковій школі. Початкова освіта. 2009. № 42(листопад). С. 2–4.
62. Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України; головний ред. В. Г. Кремень. Київ: Юрінком Інтер, 2008. 1040 с.
63. Зерна педагогічної інновації : Хрестоматія / Укладачі: Л. В. Буркова, Н. Ф. Федорова. Київ, 2012. 120 с.
64. Ігрова технологія в початковій школі: види, цілі і завдання, актуальність. Цікаві уроки в початковій школі. URL:<http://yrok.pp.ua/serednya-osvta/4128-grova-tehnologya-v-pochatkovy-shkol-vidi-cl-zavdannya-aktualnst-ckav-uroki-v-pochatkovy-shkol.html>.
65. Індивідуальне оцінювання навчальних досягнень учнів з особливими освітніми потребами в інклюзивному класі: навчальний курс та науково-методичний посібник / Т.В. Сак. Київ: СПД-ФО Парашин І.С., 2011. 101 с.
66. Інклюзивна освіта: стан і перспективи розвитку в Україні: науково-методичний збірник. Київ: ФО-П Придатченко П.М., 2007. 336 с.
67. Інновації як фактор модернізації та підвищення якості вищої освіти: Бібліогр. покажчик (1995-2006) / Укл. Н.В.Артикуца, О.М.Клоченок, Т.О.Ліщук; НАУКМА. К.: Стило. 2006. 630 с.
68. Інноваційні пошуки в сучасній освіті / Г.М.Перевознікова (упоряд.); Л.І.Даниленко, В.Ф.Паламарчук (ред.); Центр. ін-т післядипломної пед. освіти АПН України. Київ: Логос, 2005. 220 с.
69. Козак Л. В. Сучасні підходи до класифікації педагогічних інновацій. Сучасні стратегії університетської освіти: якісний вимір: матеріали Міжнародної наук.-практ. конфер. (28-29 березня 2012 р.). / заг. ред. В.О. Огнев'юка. Київ: Київськ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2012. С. 227–232.
70. Козак Л.В. Інновації в системі вищої педагогічної освіти: теоретичний аспект. Педагогічна освіта: теорія і практика: зб. наук. праць. Київ. Університет, 2010. Вип. 3. Ч.1. С.207–216.
71. Колупасва А.А., Таранченко О.М., Білозерська О.І. Основи інклюзивної освіти: навчально-методичний посібник. Київ: 2012, 308 с.
72. Кремень В.Г. Освіта і наука в Україні – інноваційні аспекти. Стратегія. Реалізація. Результати. Київ: Грамота, 2005. 448 с.

73. Кремень В.Г. Філософія національної ідеї. Людина. Освіта. Соціум. Київ: Грамота, 2007. 576 с.
74. Кушнір В., Кушнір Г., Рожкова Н. Інноваційність освіти як дидактичний принцип. Рідна школа. 2012. №6 (990). С.3–8.
75. Литвиненко Н. С. Інноваційні методи навчання в контексті завдань шкільної освіти. Інформатика. 2011. № 3 (січень). С. 21–22.
76. Ліщук І. Р. Робота школи в режимі інноваційного розвитку. Сучасна школа України. 2009. № 9 (вересень). С. 37–39.
77. Матвієнко О. В. Метод конкретних педагогічних ситуацій :навчально-методичний посібник. Київ, 2011. 299 с.
78. Нова українська школа: poradnik dla vchytelja. Підзаг. ред. Бібік Н. М.Київ: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. 206 с.
79. Патрикеева О. STEM – освіта: умови впровадження у навчальних закладах України / О. Патрикеева, О. Лозова, С. Горбенко // Управління освітою. 2017. № 1. С. 28–31.
80. Підгребя Н. С. Інноваційні технології як засіб розвитку творчої активності учнів. Сучасна школа України. 2009. № 10(жовтень). С. 35–42.
81. Ткаченко Л. В. Формування нового педагогічного мислення: нові освітні технології. Освіта. 2011. № 14(9-16 березня). С. 10–11.
82. Фурс Г. О. Інноваційні педагогічні процеси у початкових класах як шлях доякісної освіти. Початкове навчання та виховання. 2009. № 16-18(червень). С. 10–24.
83. Цюняк О. П. Культура мовлення як складова професійної культури майбутніх магістрів початкової освіти. Молодий вчений (науковий журнал). 2014 р. №8 (11). Ч. II. серп. С. 101–104.
84. Чернова Н. І. Інновації в освіті та нові підходи до методики активізації пізнавальної діяльності учнів. Сучасна школа України. 2009. № 8(серпень). С. 71–75.
85. Шпонтанк І. М. Інноваційна компетентність педагога. Безпека життєдіяльності. 2011. № 3. С. 21–24.
86. Ющенко І. В. Упровадження інтерактивних технологій на уроках у початкових класах. Початкове навчання та виховання. 2010. № 2(січень). С. 2–9.
87. Як навчання на основі ігор розвиває навички 21-го століття. URL: <http://nus.org.ua/view/yak-navchannya-na-osnovi-igor-rozvyva-navychky-21-go-stolittya/>.

Інформаційні ресурси

88. Великий тлумачний словник. URL: <http://sum.in.ua/s/integracija>.
89. Вчитель у мережі. URL: <https://sites.google.com/site/u lejconf>.
90. Дебати як педагогічна технологія. URL: <http://osvita.ua/school/method/technol/369/>.
91. Довіра до освіти починається з педагогіки партнерства. URL: <https://mon.gov.ua/ua/news/usi-novivni-novini-2017-12-02-dovira-do-osviti-pochinaetsya-z-pedagogiki-partnerstva-vidkritosti-shkil-povagi-do-kozhnoy>.
92. Єдине освітнє інформаційне вікно України. URL: <http://www.osvita.com>.
93. Ігри на розвиток креативності. URL: <http://poippro.pl.ua/otmz/photo11/3.pdf>.
94. Інструктивно-методичний лист МОНмолодьспорт №1/9-384 dsl 18/05/2012 р. «Організація навчально-виховного процесу в умовах інклюзивного навчання». URL: http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/29627/.
95. Інтегроване навчання: тематичний і діяльнісний підходи. URL: <http://nus.org.ua/articles/integrovanenavchannya-tematichnyj-i-diyalnisnyj-pidhody-chasty-na-1/>.
96. Інформаційний портал «Знання» URL: <http://znannya.info>.
97. Ключові новації в освіті (Новий Закон України «Про освіту»). URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/serpneva-konferencia/ZAKON-2018.pdf>.
98. Конвенція о правах инвалидов и Факультативный протокол к ней: Принята резолюцией Генеральной Ассамблеи ООН 61/106 от 13.12.2006. URL: http://www.un.org/ru/documents/decl_conv/declarations/disabled.shtml.
99. Конвенция о правах ребенка: Принята резолюцией 44/25 Генеральной Ассамблеи от 20.11.1989 г. URL: http://www.un.org/ru/documents/decl_conv/conventions/childcon.shtml.
100. Концепція розвитку інклюзивної освіти (від 01.10.2010 р.) // Про затвердження Концепції розвитку інклюзивного навчання. Наказ МОН №912 від 01.10.2010 року. URL: http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/91893
101. Метод проектів – ефективна технологія навчання. URL: <http://osvita.ua/school/method/technol/1415/>.
102. Мультимедійні технології. URL: <http://schoolplusnet.com/art/Metodika-vikoristannya-multimeda-tehnologija-na-urots/>.
103. Освіта UA. URL: <http://osvita.ua>.
104. Освіта і Наука URL: http://firstedu.com.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=93&Itemid=34.

105. Освіта України. URL: <http://osvita-ukrainy.com.ua>.
106. Педагогіка партнерства НУШ. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=8VWuhwv1B2U>.
107. Педагогічна бібліотека. URL: <http://www.pedlib.clx.ru>.
108. Перевернуте навчання. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=cIKsKYbsPN0>.
109. «Перевернене» навчання – ключова тенденція освітніх технологій сучасності. URL: <http://oin.in.ua/perevernene-navchannya-klyuchova-tendentsiya-osvitnih-tehnolohij-suchasnosti/>
110. Портал сучасних педагогічних ресурсів. URL: <http://www.intellect-invest.org.ua>.
111. Примакова В.В. Інноваційні технології навчання в сучасній початковій школі. URL: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Tvo/2011_4/003.pdf .
112. Проектне навчання: коротко про головне. URL: <http://nus.org.ua/view/proektne-navchannya-korotko-pro-golovne/>.
113. Султанова Л. Ю. Вплив ціннісних орієнтацій викладачів на розвиток їх професійного досвіду. Проблеми підготовки сучасного вчителя № 14, 2016. С. 252-259.
114. Творчість. URL: <https://uk.wikipedia.org>].

Викладачі

Цюняк Оксана Петрівна